

**MODEL STROŠKOVNEGA RAČUNOVODSTVA
DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D.
(top down, FAC, CCA)**

obdobje 5 – 12 2006,
objava na spletnih straneh Telekoma dne 31.3.2007

Ljubljana, 31.3.2007

KAZALO

1	PREDSTAVITEV	3
2	ZAKONODAJNI OKVIR POSTAVITVE MODELA STROŠKOVNEGA RAČUNOVODSTVA	3
3	OBVEZNOSTI APEK-A NA UPOŠTEVNIH TRGIH (SKUPINAH STORITEV)	5
4	MODEL STROŠKOVNEGA RAČUNOVODSTVA – PRETEKLI STROŠKI.....	6
4.1	SPLOŠNO.....	6
4.2	PRIPOZNAVANJE STROŠKOV NA STROŠKOVNIH OBJEKTIH (1. STOPNJA).....	6
4.2.1	<i>Stroškovna mesta</i>	7
4.2.2	<i>Tehnični nalogi</i>	7
4.2.3	<i>Omrežni nalogi</i>	8
4.2.4	<i>Prodajni nalogi</i>	8
4.2.5	<i>Operaterski nalogi</i>	8
4.2.6	<i>Drugi nalogi</i>	9
4.3	RAZPOREJANJE STROŠKOV NA SKUPINE STORITEV (2.STOPNJA).....	9
4.3.1	<i>Razporejanje stroškov stroškovnih mest</i>	9
4.3.2	<i>Razporejanje stroškov s tehničnih nalogov</i>	10
4.3.3	<i>Razporejanje stroškov medoperaterskih in drugih nalogov</i>	10
5	PRILAGODITVE NA TEKOČE STROŠKE	11
5.1	OSNOVE ZA PRILAGODITVE NA TEKOČE STROŠKE.....	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
5.2	METODE VREDNOTENJA SREDSTEV PO TEKOČIH STROŠKIH	11
5.3	PRILAGODITVE NA TEKOČE STROŠKE (CCA)	11
5.4	OHRANJANJE KAPITALA S FINANČNEGA VIDIKA	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.

1 PREDSTAVITEV

Skladno Z Zakonom o elektronskih komunikacijah je regulatorni organ Agencija za pošto in elektronske komunikacije družbi Telekom Slovenije, d.d. naložil obveznost vzpostavitve sistema stroškovnega računovodstva, ki temelji na metodi **popolno alociranih stroškov (FAC) in tekočih stroškov (CCA)** in je podlaga za stroškovno naravnost cen.

Model stroškovnega računovodstva, ki ga je vzpostavilo podjetje, upošteva teoretične podlage in praktične izkušnje na področju stroškovnega računovodstva v telekomunikacijah.

2 ZAKONODAJNI OKVIR POSTAVITVE MODELA STROŠKOVNEGA RAČUNOVODSTVA

Pri postavitvi modela stroškovnega računovodstva družbe Telekom Slovenije, d. d. je upoštevana danes veljavna zakonodaja, in sicer:

- ~ Slovenski računovodski standardi 2006 (Slovenski inštitut za revizijo, 2005);
- ~ Zakon o elektronskih komunikacijah (Državni zbor, maj 2004);
- ~ Splošni akt o določitvi upoštevnih trgov (ATPR, julij 2004);
- ~ Odločbe Agencije za pošto in elektronske komunikacije (APEK), ki se nanašajo na stroškovno računovodstvo in ločitev računovodskih evidenc
- ~ Direktive in priporočila Evropske komisije s področja stroškovnega računovodstva.

Slovenske računovodske standarde je treba v celoti upoštevati, za postavitev modela stroškovnega računovodstva pa je pomemben standard 16. Ob prehodu s preteklih na tekoče stroške, pa tudi 6. točka Uvoda, ki obravnava ohranjanje kapitala.

V 6. točki Uvoda je opredeljeno finančno pojmovanje kapitala, ki pomeni, da se čisti dobiček doseže samo takrat, ko je denarno izraženi znesek sredstev na koncu obračunskega obdobja po odbitku dolgov in po odštetju vseh izplačil kapitala lastnikom oziroma po prištetju vseh novih vplačil v kapital v obračunskem obdobju večji od denarno izražene zneska sredstev po odbitku dolgov na začetku obračunskega obdobja. Če zanemarimo izplačila kapitala in nova vplačila kapitala, na splošno velja, da je podjetje ohranilo kapital, če ima na koncu obračunskega obdobja toliko kapitala, kot ga je imelo na začetku obračunskega obdobja, njegova kupna moč pa je enaka.

Standard 16 se uporablja pri knjigovodskem razvidovanju, obračunavanju in razkrivanju poslovnih stroškov v stroškovnem računovodstvu. Izidi se lahko uporabljajo v finančnem računovodstvu in pri sestavljanju računovodskih izkazov za potrebe zunanjega poročanja. Povezan je z računovodskimi načeli 83-91 (Kodeks računovodskih načel, 1995). Obravnava:

- ~ razvrščanje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih,
- ~ pripoznavanje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih,
- ~ začetno računovodsko merjenje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih,
- ~ prevrednotovanje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih,
- ~ uskupinjevanje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih ter
- ~ razkrivanje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih

Iz **Zakona o elektronskih komunikacijah** izhaja, da, če Agencija na podlagi analize upoštevnega trga ugotovi, da ta trg ni dovolj konkurenčen, z odločbo določi operaterja oziroma operaterje s pomembno tržno močjo na tem trgu, ter mu z odločbo naloži vsaj eno izmed obveznosti iz 23. do 30. člena tega zakona. Agencija pri tem upošteva načelo sorazmernosti, kar mora v obrazložitvi odločbe tudi ustrezno obrazložiti. Med možnimi obveznostmi so tudi:

(1) obveznosti glede vodenja računovodskih evidenc za določene dejavnosti, povezane z medomrežnim povezovanjem oziroma operaterskim dostopom, ločeno od računovodskih evidenc za ostale dejavnosti. Agencija naloži to obveznost zaradi nadzorovanja izpolnjevanja obveznosti iz prejšnjega člena ali, kjer je to potrebno zaradi preprečitve neutemeljenega navzkrižnega subvencioniranja. To obveznost naloži zlasti vertikalno integriranemu operaterju in od njega lahko zahteva, da zagotovi preglednost svojih grosističnih in internih obračunskih cen. Pri tem lahko določi tudi obliko in metodologijo vodenja računovodstva, ki jo je treba uporabiti. (25. člen)

(2) obveznosti v zvezi s pokrivanjem stroškov in kontrolo cen, vključno z obveznostmi glede stroškovne naravnosti cen in obveznostmi glede sistemov stroškovnega računovodstva, v povezavi z zagotavljanjem določene vrste medomrežnega povezovanja oziroma operaterskega dostopa. Agencija mora zagotoviti, da je v primeru obvezne uporabe sistema stroškovnega računovodstva za podporo cenovnega nadzora javnosti na voljo opis sistema stroškovnega računovodstva, ki prikazuje vsaj glavne kategorije, po katerih so stroški razvrščeni v skupine, in pravila, ki se uporabljajo za razporeditev stroškov. Skladnost s sistemom stroškovnega računovodstva preverja pooblaščen revizor. Izjava o skladnosti se objavi vsako leto. (27. člen).

Na osnovi 20. člena Zakona o elektronskih komunikacijah je bil sprejet **Splošni akt o določitvi upoštevnihi trgov**, ki v skladu z opredeljenimi trgi iz priporočila Evropske komisije o upoštevnihi trgih produktov in storitev določa produktne in storitvene trge na geografskem območju Republike Slovenije in sicer:

1. Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne uporabnike (maloprodajni trg).
2. Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za poslovne uporabnike (maloprodajni trg).
3. Javno dostopne nacionalne telefonske storitve na fiksni lokaciji za rezidenčne uporabnike (maloprodajni trg).
4. Javno dostopne mednarodne telefonske storitve na fiksni lokaciji za rezidenčne uporabnike (maloprodajni trg).
5. Javno dostopne nacionalne telefonske storitve na fiksni lokaciji za poslovne uporabnike (maloprodajni trg).
6. Javno dostopne mednarodne telefonske storitve na fiksni lokaciji za poslovne uporabnike (maloprodajni trg).
7. Minimalni nabor zakupljenih vodov (maloprodajni trg).
8. Posredovanje klicev s fiksne lokacije v javnem telefonskem omrežju (medoperaterski trg).
9. Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg).
10. Tranzitne storitve v javnem fiksnem telefonskem omrežju (medoperaterski trg).
11. Razvezan dostop do krajevne zanke in podzanke z namenom zagotavljanja širokopasovnih in govornih storitev (medoperaterski trg).
12. Širokopasovni dostop (medoperaterski trg).
13. Dostopovni deli zakupljenih vodov (medoperaterski trg).
14. Hrbtenični deli zakupljenih vodov (medoperaterski trg)
18. Prenos radiofuzne vsebine do končnih uporabnikov (medoperaterski trg).

Na podlagi Zakona o elektronskih komunikacijah so s strani **APEK-a izdane odločbe**, ki se nanašajo tudi na obveznost stroškovne naravnosti cen in vzpostavitev sistema stroškovnega računovodstva po tekočih stroških in na osnovi metode popolne razdelitve stroškov ter vodenje ločenih računovodskih evidenc.

Odločbe, ki nalagajo obveznosti za vodenje sistema stroškovnega računovodstva so:

- ~ Odločba na upoštevnom trgu 1 »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne uporabnike (maloprodajni trg)«, z dne 27.9.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 2 »Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za poslovne uporabnike (maloprodajni trg)«, z dne 27.9.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 3 »Javno dostopne nacionalnih telefonskih storitvah na fiksni lokaciji za rezidenčne uporabnike (maloprodajni trg)«, z dne 28.12.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 5 »Javno dostopne nacionalnih telefonskih storitvah na fiksni lokaciji za poslovne uporabnike (maloprodajni trg)«, z dne 28.12.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 7 »Minimalni nabor zakupljenih vodov (maloprodajni trg)«, z dne 27.9.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 8 »Posredovanje klicev s fiksne lokacije v javnem telefonskem omrežju (medoperaterski trg)«, z dne 28.12.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 9 »Zaključevanju klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)«, z dne 28.12.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 12 »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«, z dne 14.4.2006
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 11 »Razvezan dostop do krajevne zanke in podzanke z namenom zagotavljanja širokopasovnih in govornih storitev (medoperaterski trg)«, z dne 16.1.2007

Odločbe, ki nalagajo tudi obveznost za vodenje ločenih računovodskih evidenc so:

- ~ Odločba na upoštevnom trgu 11 »Razvezan dostop do krajevne zanke in podzanke z namenom zagotavljanja širokopasovnih in govornih storitev (medoperaterski trg)«, z dne 16.1.2007
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 8 »Posredovanje klicev s fiksne lokacije v javnem telefonskem omrežju (medoperaterski trg)«, z dne 28.12.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 9 »Zaključevanju klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)«, z dne 28.12.2005
- ~ Odločba na upoštevnom trgu 12 »Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)«, z dne 14.4.2006

3 OBVEZNOSTI APEK-A NA UPOŠTEVNIH TRGIH (SKUPINAH STORITEV)

Model stroškovnega računovodstva družbe Telekom Slovenije, d. d. zagotavlja informacije o stroških po skupinah storitev za potrebe družbe Telekom in obenem za potrebe oblikovanja stroškovnih cen, skladno z odločbami APEK-a. Model zajema naslednje skupine storitev:

- ~ Telefonija
- ~ Medomrežno povezovanje (zaključevanje, posredovanje, tranzit)
- ~ Mednarodne operaterske storitve
- ~ Storitve širokopasovnega dostopa do ponudnikov interneta (ADSL)
- ~ IP/MPLS (VPN)
- ~ Zakup optičnih vlaken
- ~ Zakup pasovne širine (ATM, Elastično omrežje, Ethernet, Zakup vodov)
- ~ Govorne storitve (080, 090)
- ~ Dostop do omrežja internet (0880, 0888, 0889)
- ~ Razvezan dostop in kolokacija
- ~ Ostalo (prodaja trgovskega blaga, JTG, KKS, ...)

Model stroškovnega računovodstva zagotavlja podatke o stroških po skupinah storitev, ki so osnova za oblikovanje stroškovnih cen na upoštevni trgih. Skupine storitev so povezane z upoštevni trg in sicer:

SKUPINE STORITEV	UPOŠTEVNI TRGI
Telefonija	1, 2, 3, 4, 5, 6
Medomrežno povezovanje (zaključevanje, posredovanje, tranzit)	8, 9, 10
Mednarodne operaterske storitve	
Storitve širokopasovnega dostopa do ponudnikov interneta (ADSL)	12
IP/MPLS (VPN)	
Zakup optičnih vlaken	
Zakup pasovne širine (ATM, Elastično omrežje, Ethernet, Zakup vodov)	7, 13, 14
Govorne storitve (080, 090)	
Dostop do omrežja internet (0880, 0888, 0889)	8
Razvezan dostop in kolokacija	11
Ostalo (prodaja trgovskega blaga, JTG, KKS, ...)	KKS - 18

4 MODEL STROŠKOVNEGA RAČUNOVODSTVA – PRETEKLI STROŠKI

4.1 Splošno

Za Model stroškovnega računovodstva družbe Telekom Slovenije, d. d. velja, da:

- ~ je postavljen od zgoraj navzdol (Top-down),
- ~ temelji na popolni razdelitvi stroškov (FDC) in
- ~ temelji na preteklih stroških (HCA) in prilagoditvah na tekoče stroške (CCA).

Postavitev modela od zgoraj navzdol zajema vse storitve hkrati in s tem omogoča večjo transparentnost, s popolno razdelitvijo stroškov je omogočena pokritost vseh stroškov. Model je bil najprej zasnovan na osnovi preteklih stroških (HCA), ki so neposredno dostopni in preverljivi, na teh osnovah pa so izdelane prilagoditve na tekoče stroške (CCA).

Model stroškovnega računovodstva družbe Telekom Slovenije, d. d. je postavljen dvostopenjsko, pri čemer:

- ~ prva stopnja predstavlja **pripoznavanje** stroškov na stroškovnih objektih,
- ~ druga stopnja pa predstavlja **razporejanje** stroškov na stroškovne nosilce.

4.2 Pripoznavanje stroškov na stroškovnih objektih (1. stopnja)

Stroški se pripoznavajo na stroškovnih mestih in nalogih. Glede na vsebino ločimo tehnične, omrežne, prodajne, operaterske in drug naloge.

4.2.1 Stroškovna mesta

Stroškovna mesta sledijo veljavni organizacijski shemi. Poleg organizacijskih stroškovnih mest so, z namenom večje transparentnosti stroškov, oblikovana še stroškovna mesta izven organizacijske sheme.

Na stroškovnih mestih se pripoznavajo stroški, ki so povezani z zaposlenimi v procesu opravljanja dejavnosti. To so predvsem vrste stroškov:

- ~ plače,
- ~ pisarniški material,
- ~ izobraževanje,
- ~ strokovna literatura,
- ~ reprezentanca,
- ~ razmnoževanje,
- ~ amortizacija (računalnikov, pisarniškega pohištva),
- ~ vzdrževanje (informacijskih sistemov),
- ~ najemnine (fotokopirnih strojev)
- ~ in druge.

Ločimo stroškovna mesta omrežja, prodaje in podpore.

Omrežna stroškovna mesta zajemajo aktivnosti povezane z delovanjem omrežja (razvoj, nadzor, upravljanje in vzdrževanje omrežja ter investicije).

Prodajna stroškovna mesta zajemajo aktivnosti prodaje na maloprodajnih in medoperaterskih trgih (marketing, razvoj storitev, prodaja).

Podporna stroškovna mesta zajemajo aktivnosti računovodstva, financ, informatike, prava in drugih dejavnosti splošne narave.

4.2.2 Tehnični nalogi

Tehnični nalogi sledijo strukturi telekomunikacijskega omrežja, vključno z zgradbami, in so oblikovani z namenom pravilnejše in natančnejše delitve stroškov omrežja na skupine storitev.

Tehnični nalogi predstavljajo naslednje elemente omrežja:

1. Mednarodni centrali
2. Sekundarne centrale
3. Primarne centrale in lokalni koncentratorji
4. Hrbtenično prenosno omrežje
5. Medkrajevno prenosno omrežje
6. Dostopovno omrežje
7. Dostopovni sistemi
8. Elastično omrežje
9. Širokopasovno podatkovno omrežje
10. Zakupljeni vodi
11. ADSL
12. IP/MPLS omrežje
13. IP telefonija
14. Elektroenergetski in klimatski sistemi
15. Tehnološke zgradbe
16. Poslovne zgradbe

17. Kolokacija

18. Drugi (Sistemi kableske TV, JTG, Oprema pri uporabnikih Centreksa in še nekateri)

Na tehničnih nalogah se pripoznavajo stroški, povezani s posameznimi deli omrežja. To so predvsem vrste stroškov:

- ~ amortizacija,
- ~ material,
- ~ najemnine in
- ~ električna energija.

Na tehnične naloge se evidentirajo tudi stroški kapitala.

Stroški zbrani na tehničnih nalogah predstavljajo posredne stroške storitev.

4.2.3 Omrežni nalogi

Omrežni nalogi omogočajo spremljanje stroškov aktivnosti vzdrževanja osnovnih sredstev družbe, ki sestavljajo telekomunikacijsko omrežje (centrale, kabelsko omrežje, sisteme prenosa, ...). Uporabljajo jih zaposleni, ki opravljajo aktivnosti vzdrževanja na terenu.

Na omrežnih nalogah se pripoznavajo naslednje vrste stroškov:

- ~ interne aktivnosti (delo, prevozi),
- ~ material,
- ~ storitve.

Stroški, pripoznani na omrežnih nalogah, predstavljajo neposredne stroške omrežja in obenem posredne stroške storitev.

Stroški omrežnih nalogov se mesečno poravnava na pripadajoče tehnične naloge.

4.2.4 Prodajni nalogi

Prodajni nalogi omogočajo spremljanje stroškov aktivnosti vključitev, izključitev, sprememb v zvezi s priključki ter aktivnosti vzdrževanja terminalnih naprav (PSTN, ISDN, CTX,...) pri uporabnikih. Uporabljajo jih zaposleni, ki opravljajo aktivnosti na terenu.

Na prodajnih nalogah se pripoznavajo naslednje vrste stroškov:

- ~ interne aktivnosti (delo, prevozi),
- ~ material,
- ~ storitve.

Stroški, pripoznani na prodajnih nalogah, predstavljajo neposredne stroške storitev in se mesečno poravnava na pripadajoče skupine storitev.

4.2.5 Operaterski nalogi

Operaterski nalogi omogočajo spremljanje stroškov medoperaterskih storitev.

Na operaterskih nalogih se pripoznavajo stroški telekomunikacijskih storitev:

- ~ v mednarodnem prometu,
- ~ v notranjem prometu,
- ~ drugo (storitve z dodano vrednostjo).

Stroški, pripoznani na operaterskih nalogih, večinoma predstavljajo neposredne stroške medoperaterskih storitev.

4.2.6 Drugi nalogi

Drugi nalogi omogočajo spremljanje različnih vrst stroškov in odhodkov, z namenom natančnejšega razporejanja stroškov. Na tak način se pripoznavajo stroški marketinga, varovanja, zavarovalnih premij, sodnih stroškov.

Stroški, pripoznani na drugih nalogih, večinoma predstavljajo posredne stroške skupin storitev oziroma tehničnih nalogov.

4.3 Razporejanje stroškov na skupine storitev (2.stopnja)

Stroški stroškovnih mest in nalogov se na skupine storitev razporejajo neposredno ali posredno, pri čemer neposredni stroški predstavljajo manjši del.

4.3.1 Razporejanje stroškov stroškovnih mest

Razporejanje stroškov s stroškovnih mest poteka bodisi neposredno ali posredno preko stroškovnih mest za prerazporejanje (bazenskih stroškovnih mest). Stroški omrežnih stroškovnih mest se razporejajo na tehnične naloge, stroški prodajnih in podpornih stroškovnih mest pa na skupine storitev.

Neposredno se na storitve razporejajo stroški dejavnosti turizma, stroški aktivnosti povezani z JTG, KKS, telekarticami in klicnimi centri, medtem ko se stroški vseh ostalih aktivnosti razporejajo s pomočjo meril. Glede na vrsto aktivnosti so opredeljena različna merila:

	VRSTA AKTIVNOSTI	MERILO DELITVE
1.	Vodstvene in kadrovske	število zaposlenih
2.	Aktivnosti prodaje in vzdrževanja na terenu	delež vrednosti delovnih ur na nalogih
3.	Aktivnosti omrežja, prodaje in podpore, ki se ne opravljajo na terenu	porabljen čas za aktivnosti (število ur ali %)
4.	Aktivnosti voznega parka	število prevoženih km
5.	Aktivnosti upravljanja zavarovanj	delež nabavne vrednosti osnovnih sredstev
6.	Aktivnosti posredovanja informacij	število posredovanih informacij
7.	Predprodajne in prodajne aktivnosti	ponderirano število aktivnosti (vključitev, sprememb in nadgradenj)
8.	Marketinške in poprodajne aktivnosti	ponderirana vrednost prihodkov po skupinah storitev (SIT), ponderirano število priključkov po skupinah storitev ter število zakupljenih vodov
9.	Splošne investicijske aktivnosti	število investicijskih projektov
10.	Splošne omrežne aktivnosti	stroški tehničnih nalogov (SIT)
11.	Splošne podporne aktivnosti	stroški skupin storitev (SIT)

Za delitev stroškov splošnih aktivnosti se uporabljajo bazenska stroškovna mesta.

4.3.2 *Razporejanje stroškov s tehničnih nalogov*

Stroški tehničnih nalogov se razporejajo na skupine storitev, bodisi neposredno ali posredno preko bazenov. Povezave med posameznimi tehničnimi nalogi in bazeni so zgrajene na osnovi vsebinskih povezav med elementi omrežja.

Neposredno se na storitve razporejajo stroški JTG in infraneta ter del stroškov centrekasa, elastičnega omrežja, ATM omrežja, razvezanega dostopa, kolokacij, sistemov kableske TV.

Večina stroškov tehničnih nalogov se razporeja na skupine storitev posredno, s pomočjo meril. Glede na vrsto infrastrukture so opredeljena različna merila:

	INFRASTRUKTURA	MERILO DELITVE
1.	Centrale nivoja IX, SX in PX (hrbtčni del)	število minut
2.	Centrale nivoja PX	ocenjen delež za dostop in hrbtenico
3.	Centrale nivoja PX (dostopovni del)	ponderirano število priključkov
4.	Medkrajevno in hrbtenično prenosno omrežje	delež amortizacije in stroškov vzdrževanja
6.	Medkrajevno in hrbtenično prenosno omrežje (kablji)	par optičnih vlaken
5.	Delilniki in dostopovno omrežje	število zasadenih kablov
7.	Dostopovni sistemi in sistemi prenosa	ocenjen del bakrenih in optičnih kablov, število 2Mb/s blokov (20%-ni vzorec)
8.	ATM omrežje	kapaciteta ATM omrežja
9.	Zakupljeni vodi	kapaciteta zakupljenih vodov
10.	IP/MPLS omrežje	število navideznih poti
11.	ADSL	število ADSL priključkov
12.	Zgradbe	število kvadratnih metrov
13.	Poslovni prostori	število zaposlenih
14.	Elektroenergetske in klimatske naprave	priključna moč (vzorec lokacij) in ocenjen delež porabe električne energije naprav
15.	Neopredmetena osnovna sredstva	amortizacija sredstev

Večina stroškov se razporeja preko bazenov, ki so oblikovani zaradi večje transparentnosti razporejanja stroškov.

Zaradi večje transparentnosti se na osnovi nabavne vrednosti razporeja tudi del stroškov, ki so bili v preteklosti spremljani na drugačen način ali manj podrobno kot je to potrebno danes (npr. kolokacijski prostori, delilniki, elektroenergetske in klimatske naprave).

4.3.3 *Razporejanje stroškov medoperaterskih in drugih nalogov*

Stroški medoperaterskih storitev se, bodisi neposredno ali posredno, razporejajo na skupine medoperaterskih storitev. Razporejanje se opravi na osnovi prometnih podatkov.

Stroški drugih nalogov se razporejajo, bodisi neposredno ali posredno na osnovi različnih meril. Stroški marketinških nalogov se razporejajo kot aktivnosti marketinga, stroški povezani s tk računi se razporejajo kot splošni stroški poprodajnih aktivnosti.

	VRSTA STROŠKA NA NALOGU	MERILO DELITVE
1.	Stroški mednarodnega obračuna,	Promet (minute)

	medomrežnega povezovanja in stroški do ponudnikov internet storitev	
2.	Stroški varovanja	število kvadratnih metrov
3.	Stroški zavarovanja	nabavna vrednost osnovnih sredstev
4.	Sodni stroški	ocenjen delež stroškov vezan na prodajo in omrežje

5 PRILAGODITVE NA TEKOČE STROŠKE

5.1 Metode vrednotenja sredstev po tekočih stroških

Področje infrastrukturnih sistemov predstavlja sistem, ki se zaradi potreb tehnologije, trga in naravnih danosti nenehno spreminja, zato se tudi osnovna sredstva infrastrukture spreminjajo in dograjujejo bolj kot katerakoli druga sredstva. Tehnologija na področju telekomunikacijskih omrežij se spreminja tako, da cenovna izhodišča kot tudi tehnične lastnosti niso primerljive s tistimi, ki so veljale ob aktiviranju sredstev, zato se z metodo vrednotenja sredstev po tekočih stroških ugotavljajo nove vrednosti sredstev.

V družbi Telekom Slovenije, d.d. so za vrednotenje sredstev po tekočih stroških uporabljeni različni pristopi in sicer:

1. določitev nadomestitvenih vrednosti za posamična sredstva,
2. določitev nadomestitvenih vrednosti za izbrani vzorec sredstev z izračunom ustreznih indeksov, s katerimi se korigira vrednost vseh sredstev v skupini,
3. upoštevanje preteklih stroškov (računalniki, pisarniško pohištvo).

K1/ Metoda določitve nadomestitvenih vrednosti za posamična sredstva je uporabljena pri osnovnih sredstvih zgradb, naročniških multipleksnih sistemih PCM, omrežnih zaključkih NT, terminalni opremi za širokopasovni dostop ADSL.

K2/ Znotraj posamezne skupine osnovnih sredstev se izbere reprezentativni vzorec sredstev, za katera se določi nadomestitvena vrednost. Na podlagi ugotovljenih vrednosti se izračunajo indeksi, ki izražajo razliko vrednosti v proučevanem obdobju.

Metoda določitve nadomestitvenih vrednosti za izbrani vzorec sredstev je uporabljena pri osnovnih sredstev mednarodnih, sekundarnih, primarnih central in lokalnih koncentradorjev, medkrajevno in krajevno kabelsko omrežje ter razvodno naročniško omrežje in kabelsko kanalizacijo.

K3/ Pretekli stroški so upoštevani pri sredstvih manjše vrednosti in sredstvih s krajšo življenjsko dobo, kot na primer pri računalnikih, inštrumentih, vozilih, pohištvu.

5.2 Prilagoditve na tekoče stroške

Za vodenje računovodstva po tekočih stroških se po skupinah storitev izvedejo prilagoditve v amortizaciji. Prilagoditve na področju povezanih operativnih stroškov, kot na primer prilagoditve v stroških vzdrževanja, pri porabi električne energije, se ne izvajajo.

5.3 Ohranjanje kapitala s finančnega vidika

Pri uporabi metode ohranjanja kapitala s finančnega vidika se pokrije operativne stroške, amortizacijo po knjigovodski vrednosti, dodatno amortizacijo, ki nastane zaradi vrednotenja po tekočih stroških in donos na kapital (zmanjšan ali povečan).

Pri izračunu stroškov je upoštevan donos na kapital v višini 13,18%. Stroški kapitala se beležijo na tehnične naloge in stroškovna mesta in se skupaj z ostalimi stroški razporedijo na skupine storitev.